

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax 077 44 22 928,

www.pup.opole.pl   [e-mail: opop@praca.gov.pl](mailto:opop@praca.gov.pl)

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W 2005 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1. UWAGI WSTĘPNE.....	3
1.1 CEL OPRACOWANIA	3
1.2 METODOLOGIA OPRACOWANIA.....	4
1.3 PODSTAWA OPRACOWANIA.....	4
2.1 STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW.....	5
2.2 BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
2.3 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	8
3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	9
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	12
5. ABSOLWENCI ZE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH.....	16
5.1. PODZIAŁ ABSOLWENTÓW WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ	16
5.2. STRUKTURA NAJWIĘKSZYCH GRUP ZAWODÓW WŚRÓD ABSOLWENTÓW.....	18
5.3. BEZROBOTNI ABSOLWENCI POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW	19
5.4. BEZROBOTNI ABSOLWENCI ZE SZKÓŁ	20
6. PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY	21
7. WNIOSKI.....	22

SPIS TABEL

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.	5
Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.....	7
Tabela 3. Oferty pracy zgłoszone w 2005 roku	9
Tabela 4. Wskaźnik intensywności deficytu grup zawodów w mieście Opolu	10
Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu grup zawodów w powiecie opolskim.....	11
Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	12
Tabela 7. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	13
Tabela 8. Udział bezrobotnych absolwentów według szkół.....	20

1. UWAGI WSTĘPNE

Bezrobocie od blisko piętnastu lat stanowi jeden z najbardziej dolegliwych problemów zarówno politycznych, gospodarczych jak i społecznych. Do podejmowania skutecznych działań w zakresie łagodzenia jego skutków, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy. Niezbędna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie analizę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w 2005 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1 Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2 Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 roku, obowiązującej od 1 stycznia 2003 roku (Dz. U. Nr 222, poz. 1868).

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto grupy elementarne czterocyfrowe.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1.3 Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opolą (załączniki nr 2 do sprawozdania MGIP-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MGIP-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności – stan na 31.12.2005r.*) a także ankiet (kwestionariuszy do badania sondażowego podaży absolwentów) ze szkół ponadgimnazjalnych.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

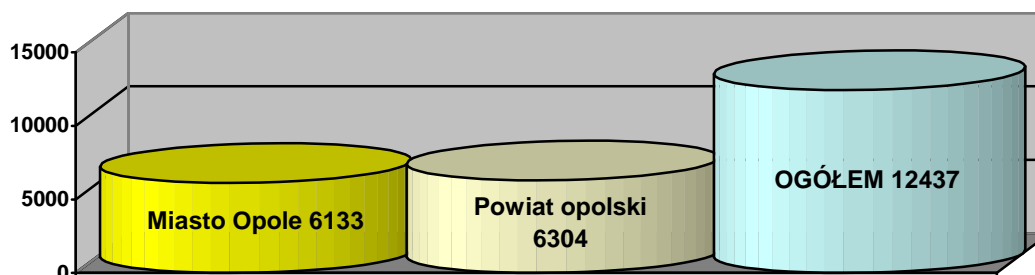
Na koniec grudnia 2005r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowanych było 12 437 osób. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje Wykres 1.

Stopa bezrobocia wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 17,0%,
- dla miasta Opola – 9,0%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 18,6% a dla kraju wskaźnik ten wyniósł 17,6%.

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 31.12.2005 r.

2.1 Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (Tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.

Kod zawodu	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	1073	1042	2115	17,0 %
0	Żołnierze	20	1	21	0,2 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	59	96	155	1,2 %
2	Specjaliści	451	1029	1480	11,9 %
3	Technicy i inny średni personel	538	780	1318	10,6 %
4	Pracownicy biurowi	226	281	507	4,1 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1011	904	1915	15,4 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	230	127	357	2,9 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2156	1488	3644	29,3 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	178	99	277	2,2 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	362	286	648	5,2 %
	RAZEM	6304	6133	12437	100 %

Stan na 31.12.2005 r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 29,3% ogółu bezrobotnych (3644 osoby). W grupie tej największy udział miały zawody:
  - krawiec (356 osób),
  - murarz (331 osób),
  - ślusarz (304 osoby),
  - mechanik samochodów osobowych (265 osób)
  - cukiernik (167 osób),
  - piekarz (128 osób).

- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób bez zawodu jako drugą pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 17,0% (2115 osób).

- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są zawody zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 15,4%, tj. 1915 osób. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
  - sprzedawca (1118 osób),
  - kucharz (341 osób),
  - fryzjer (154 osoby),
  - kelner (94 osoby),
  - pracownik ochrony osób i mienia (51 osób),
  - bufetowy [barman] (50 osób).

- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „specjalistów” – 11,9 % (1480 osób) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące zawody:
  - ekonomista (636 osób),
  - pielęgniarz (46 osób),
  - pedagog (40 osób),
  - inżynier budownictwa (31 osób),
  - specjalista do spraw marketingu i handlu (29 osób).

- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „technicy i inny średni personel” – 10,6 % (1318 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
  - technik mechanik (120 osób),
  - technik budownictwa (112 osób),
  - księgowy (92 osoby),
  - pracownik administracyjny (87 osób),
  - technik rolnik (65 osób).

- Prawie co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 5,2 % bezrobotnych (648 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
- robotnik gospodarczy (168 osób),
  - sprzątaczką (153 osoby),
  - pomoc kuchenna (46 osób),
  - robotnik budowlany (42 osoby),
  - salowa (36 osób).

2.2 Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w Tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
Sprzedawca	1118
Ekonomista	636
Krawiec	356
Kucharz	341
Murarz	331
Ślusarz	304
Mechanik samochodów osobowych	265
Magazynier	185
Robotnik gospodarczy	168
Cukiernik	167
Fryzjer	154
Sprzątaczką	153
Piekarz	128

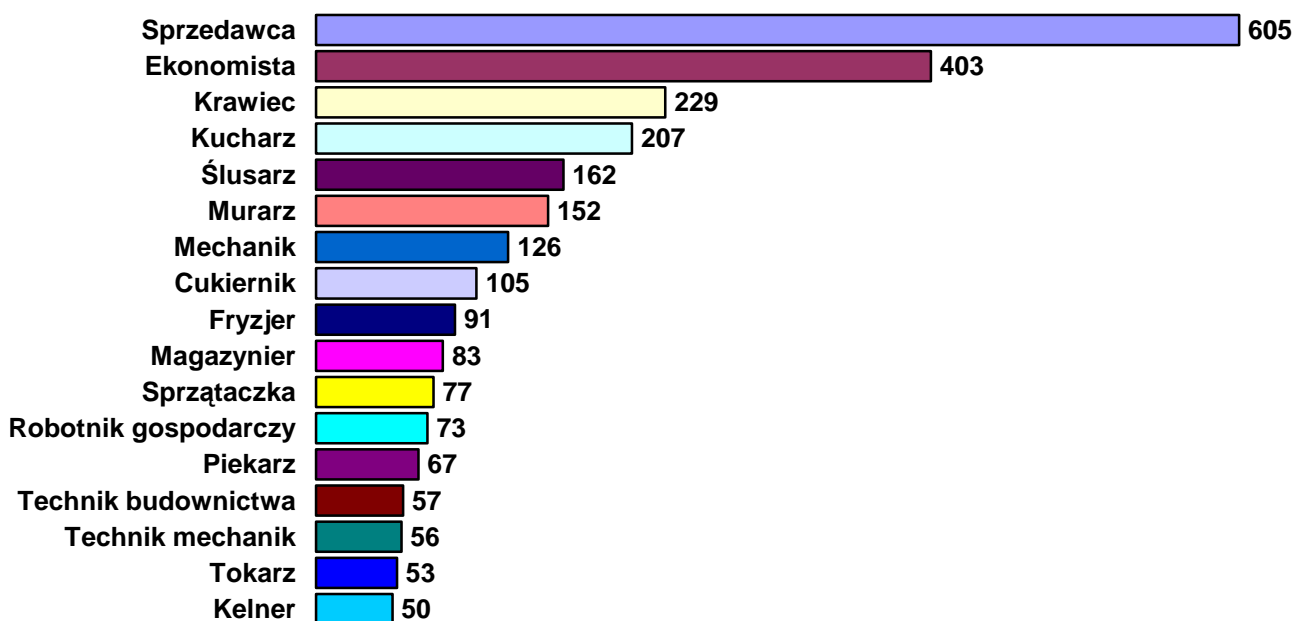
stan na 31.12.2005 r.

Wśród 403 absolwentów zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 31.12.2005r.) stanowczo przeważały osoby bez zawodu (213 osób). Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód sprzedawcy (24 osoby). W dalszej kolejności można wyróżnić zawody: ekonomista (14 osób) oraz pedagog, fryzjer i robotnik gospodarczy (po 7 osób). Dalsze zawody nie mają już tak znacznego udziału.

2.3 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród osób bezrobotnych były 2394 osoby zarejestrowane powyżej 12-tu miesięcy z terenu miasta Opola oraz 2745 osób z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 31.12.2005r.). Należy więc baczniej przyrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwałe bezrobotnych

stan na 31.12.2005 r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód Sprzedawcy, gdyż aż 605 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze Urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 92 %.

Ekonomiści byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwałe bezrobotnych. Wśród 403 ekonomistów 261 osób (65 %) zamieszkiwało na terenie miasta Opola. Również w tym zawodzie stopień feminizacji był wysoki – 92 %.

Zawód krawca był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie powiatu opolskiego, gdzie zameldowanych było 171 osób (75 %) z tym zawodem. Jedyne trzech mężczyzn legitymowało się doświadczeniem pracy w tym zawodzie.

Podobnie silnie reprezentowanym wśród kobiet był zawód Kucharza, gdzie 197 kobiet stanowiło ponad 95 % wszystkich osób długotrwałe bezrobotnych o tym zawodzie. Większość z nich (133 osoby) zamieszkiwała na terenie powiatu opolskiego.

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W analizowanym okresie w 2005 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono **2606** ofert pracy, wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia i przygotowania zawodowego. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **756** ofert, natomiast z terenu miasta Opola zgłoszono **1850** ofert. W Tabeli 3 podano zawody, w których było najwięcej ofert pracy.

Tabela 3. Oferty pracy zgłoszone w 2005 roku

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2005r.		
	Powiat opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	756	1850	2606
Pracownik biurowy	152	479	631
Sprzedawca	38	85	123
Kasjer handlowy	33	45	78
Robotnik gospodarczy	32	42	74
Operator urządzeń do przetwórstwa mięsa	0	70	70
Magazynier	32	19	51
Pracownik administracyjny	25	22	47
Księgowy [samodzielny]	8	36	44
Sprzątaczką	24	20	44
Monter konstrukcji stalowych	24	18	42
Sekretarka	2	35	37
Telemarketer	1	35	36
Ślusarz	13	23	36
Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	12	21	33
Kierowca samochodu osobowego	4	29	33
Betoniarz	10	22	32
Ekonomista	20	11	31
Kierowca samochodu ciężarowego	2	24	26
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0	24	24
Robotnik budowlany	22	2	24
Doradca rolniczy	20	3	23
Handlowiec	1	22	23
Specjalista zastosowań informatyki	11	11	22
Tapicer	7	15	22
Operator urządzeń pakujących	22	0	22
Pielęgniarka	2	17	19
Stolarz	9	6	15
Fizjoterapeuta	0	14	14
Doradca inwestycyjny	2	12	14
Spawacz ręczny gazowy	0	14	14

stan na 31.12.2005 r.

Ranking dużych grup zawodowych (o kodzie dwucyfrowym) uszeregowanych według wskaźnika intensywności deficytu zawodów przedstawiono w Tabeli 4.

Tabela 4. Wskaźnik intensywności deficytu grup zawodów w mieście Opolu

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
41	Pracownicy obsługi biurowej	2,44
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	1,86
82	Operatorzy i monterzy maszyn	1,78
42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	1,03
34	Pracownicy pozostałych specjalności	0,52
22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,42
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,40
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,39
91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	0,36
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,26
71	Górnicy i robotnicy budowlani	0,21
73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,21
23	Specjaliści szkolnictwa	0,20
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,19
52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	0,17
32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,16
61	Rolnicy	0,13
74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,12
31	Średni personel techniczny	0,12
62	Ogrodnicy	0,12
24	Pozostali specjaliści	0,10
51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	0,10
12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,05
33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0
63	Leśnicy i rybacy	0
13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0
01	Siły zbrojne	0
64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0

stan na 31.12.2005 r.

Zestawienie powyższe może być nieadekwatne ze względu na fakt, iż około 1000 ofert pracy to oferty stażowe. Oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników w powyższych zawodach istnieje, jednak nie przekłada się to na miejsca pracy.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy ogłaszanych w Biuletynie Służby Cywilnej. Wobec wprowadzenia ustawy o Konkursach na wolne stanowiska urzędnicze został nałożony obowiązek umieszczania informacji o wolnych miejscach pracy, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu grup zawodów w powiecie opolskim

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	MAX (brak bezrobotnych tej grupy zawodów)
41	Pracownicy obsługi biurowej	1,50
82	Operatorzy i monterzy maszyn	0,79
42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	0,63
23	Specjaliści szkolnictwa	0,50
64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,45
22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,33
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,32
91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	0,31
34	Pracownicy pozostałych specjalności	0,25
12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,21
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,14
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,13
52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	0,10
24	Pozostali specjaliści	0,10
71	Górnicy i robotnicy budowlani	0,10
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,10
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,08
62	Ogrodnicy	0,07
13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,05
74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,05
61	Rolnicy	0,04
51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	0,04
32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,02
63	Leśnicy i rybacy	0,02
31	Średni personel techniczny	0,01
73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,01
01	Siły zbrojne	0

stan na 31.12.2005 r.

Widać zatem, iż pracodawcy przede wszystkim (tak jak już wspomniano wcześniej) poszukują pracowników obsługi biurowej, przy czym nie precyzują przy składaniu oferty nazwy tego właśnie zawodu. Zawód ten jest niejako sumą różnych stanowisk biurowych, takich jak np. sekretarka, asystentka, referent biurowy, pracownik biurowy. Pamiętajmy też, że duża liczba określonych ofert pracy (pracownicy biurowi, służby zdrowia, oświata) jest wynikiem składania w dużej ilości (ponad 50 %) ofert subsydiowanych, staży. Te ilości niewątpliwie zmieniają obraz wskaźnika intensywności.

Poza pracownikami obsługi biurowej na uwagę zasługuje duża ilość ofert w zawodach handlowych. Rozwój tej branży jest odzwierciedlony w postaci dużej ilości zgłoszeń wolnych miejsc pracy. Poszukiwani są: sprzedawcy, kasjerzy, handlowcy, specjaliści ds. sprzedaży, marketingu. Choć z doświadczenia wiemy iż oferty te często dotyczą tych samych miejsc pracy,

a także tych samych pracodawców. Spowodowane to jest zapewne także dużą fluktuacją w tej branży ze względu na warunki pracy i płacy.

Kolejną znaczącą grupą zawodową w obrębie, której zgłasza się oferty pracy są mechanicy, kierowcy, operatorzy sprzętu i pojazdów, robotnicy, w tym budowlani.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy przy zgłaszaniu tego typu ofert stawiają kandydatom wysokie wymagania dotyczące posiadanego doświadczenia zawodowego oraz różnego rodzaju uprawnień zawodowych np. uprawnienia do obsługi urządzeń, aktualne badania potwierdzające stan zdrowia.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Najwyższe wartości wskaźników nadwyżkowości dla konkretnych zawodów ujęto w Tabelach 6, 7.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Operator urządzeń przetwórstwa mięsa	5,83	0,17	35,00
Telemarketer	2,92	0,08	35,00
Doradca inwestycyjny	1,00	0,08	12,00
Monter konstrukcji stalowych	1,50	0,17	9,00
Pracownik biurowy	39,92	5,25	7,60
Operator koparek i zwałowarek	0,58	0,08	7,00
Pracownik do spraw osobowych	0,50	0,08	6,00
Kontroler biletów	0,83	0,17	5,00
Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	0,83	0,17	5,00
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	2,00	0,50	4,00
Archiwista	0,33	0,08	4,00
Sekretarz asystent	0,33	0,08	4,00
Asystentka pielęgniarstwa	0,33	0,08	4,00
Monter żaluzji	0,33	0,08	4,00
Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,33	0,08	4,00
Stereotyper	0,33	0,08	4,00
Pozostali monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	0,33	0,08	4,00
Operator urządzeń do obróbki surowca mleczarskiego	0,58	0,17	3,50
Operator maszyn rolniczych	0,58	0,17	3,50
Policjant służby prewencji	0,83	0,25	3,33
Asystent usług pocztowych	0,83	0,25	3,33
Inżynier mechanik – środki transportu	1,08	0,33	3,25
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,75	0,25	3,00
Inżynier mechanizacji rolnictwa	0,25	0,08	3,00
Wychowawca w jednostkach penitencjarnych	0,25	0,08	3,00
Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	0,25	0,08	3,00
Montażysta reprodukcyjny	0,25	0,08	3,00
Pracownik biura podróży	0,67	0,25	2,67
Operator urządzeń do produkcji wyrobów mleczarskich	0,83	0,33	2,50
Statystyk	0,42	0,17	2,50
Kierowca samochodu osobowego	2,42	1,00	2,42
Sekretarka	2,92	1,25	2,33

stan na 31.12.2005 r.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Monter konstrukcji stalowych	2,00	0,25	8,00
Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	12,67	2,50	5,07
Tynkarz	0,83	0,17	5,00
Administrator sieci informatycznej	0,33	0,08	4,00
Monter elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	0,33	0,08	4,00
Betoniarz zbrojarz	0,92	0,25	3,67
Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,25	0,08	3,00
Nauczyciel fizyki i astronomii	0,17	0,08	2,00
Nauczyciel matematyki	0,17	0,08	2,00
Nauczyciel przedmiotów zawodowych rolniczych i leśnych	0,17	0,08	2,00
Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	0,17	0,08	2,00
Mechanik urządzeń dźwignicowych [konserwator]	0,17	0,08	2,00
Monter elektronicznego wyposażenia maszyn i urządzeń	0,17	0,08	2,00
Operator urządzeń do mycia, napełniania i zamykania butelek	0,17	0,08	2,00
Odczytywacz liczników	0,17	0,08	2,00
Kasjer handlowy	2,75	1,83	1,50
Kierownik działu marketingu i sprzedaży	0,92	0,67	1,38
Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa mięsa i ryb	0,33	0,25	1,33
Monter elektroniki – naprawa sprzętu audiowizualnego	0,42	0,33	1,25
Specjalista zastosowań informatyki	0,92	0,75	1,22
Nauczyciel języka polskiego	0,50	0,42	1,20
Robotnik budowlany	1,83	1,75	1,05

stan na 31.12.2005 r.

Wyżej wymienione zawody są zawodami nadwyżkowymi w mieście Opolu, a także w powiecie opolskim. Trzeba jednak pamiętać o tym, że w 67 zawodach (miasto Opole i powiat opolski) wartość wskaźnika jest maksymalna, czyli w ewidencji nie występują osoby o pożądanym zawodzie.

Składane przez pracodawców oferty odnosiły się do specjalistycznych, nietypowych zawodów. A więc oferty te dotyczyły m. in. programistów (ale nie informatyków), inżynierów instalacji sanitarnych (często poszukiwane były osoby po konkretnej uczelni), audytor, agent ubezpieczeniowy, telemarketer, laborant nasiennictwa, czy inspektor nadzoru budowlanego. Oferty te dotyczą wykwalifikowanych grup zawodowych. Ich kwalifikacje odnoszą się zarówno do poziomu wykształcenia np. inżynierowie, jak i do określonych certyfikatów.

W powiecie opolskim w 2005r.:

- w 515 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy, min.:
  - Nastawniczy,
  - Operator przenośników,
  - Technik mechanik,
  - Pomoc domowa,
  - Salowa,
  - Robotnik leśny,
  - Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych,
  - Pracznia,
  - Politolog,
  - Woźny,
  - Obuwnik przemysłowy.

- 585 zawodów były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
  - Sprzedawca,
  - Ekonomista,
  - Ślusarz,
  - Mechanik samochodów osobowych,
  - Krawiec,
  - Stolarz,
  - Kucharz
  - Fryzjer.

- 34 zawody były zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą ilością oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji. Większość z nich wymieniono w Tabeli 7.

-

- 13 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na osoby bezrobotne o danym zawodzie był równy podaży:
  - Doradca inwestycyjny,
  - Terapeuta zajęciowy,
  - Telemarketer,
  - Monter elektronik – układy elektroniczne automatyki przemysłowej,

- w 12 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
  - Programista,
  - Doradca rolniczy,
  - Nauczyciel języka polskiego w szkole podstawowej,
  - Nauczyciel w placówkach pozaszkolnych,
  - Doradca zawodowy,
  - Audytor,
  - Operator urządzeń pakujących,
  - Operator urządzeń do przetwórstwa drobiu.

W mieście Opolu w 2005r.:

- w 416 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy, min.:
  - Inżynier ogrodnictwa,
  - Pedagog,
  - Nauczyciel religii,
  - Dziennikarz,
  - Aktor,
  - Politolog,
  - Laborant budowlany,
  - Technik elektryk,
  - Historyk,
  - Technik rolnik.

- 539 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
  - Sprzedawca,
  - Robotnik gospodarczy,
  - Księgowy,
  - Ślusarz,
  - Handlowiec,
  - Pracownik administracyjny,
  - Specjalista do spraw marketingu i sprzedaży,
  - Sprzątaczką,
  - Magazynier,
  - Fizjoterapeuta.

- 124 zawody były zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w Tabeli 6.

- 33 zawody były zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
  - Specjalista do spraw finansów,
  - Asystent rachunkowości,
  - Kasjer bankowy,
  - Programista,
  - Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych,
  - Artysta fotografik,
  - Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej,
  - Operator sprzętu do robót ziemnych.

- w 55 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
  - Operator urządzeń do produkcji koncentratów spożywczych,
  - Ustawiacz,
  - Sortowacz,
  - Asystent prawny,
  - Operator sprzętu komputerowego,
  - Doradca rolniczy,
  - Asystent do spraw statystyki,
  - Pilarz,
  - Operator maszyn obróbki skrawaniem.

W przypadku zawodów nadwyżkowych wyjaśnienia wymaga fakt wysokiego współczynnika nadwyżkowości wymienionych zawodów. Otóż osoby bezrobotne są zarejestrowane w określonych zawodach, lecz nie zawsze poszukują pracy w tym samym kierunku. Fakt że jest zarejestrowana duża grupa bezrobotnych sprzedawców nie oznacza że osoby te poszukują pracy w tym zawodzie. Podsumowując, osoby bezrobotne nie są zainteresowane podjęciem pracy w dużych sieciach, a oferty pracy w przeważającej ilości pochodzą z dużych marketów. Dlatego występują trudności z realizacją tego typu ofert pracy. Dodatkowo, spora część osób zarejestrowanych i posiadających dany zawód (np. cieśla, mechanik samochodowy) nie posiada specyficznych umiejętności czy stażu pracy wymaganego przez pracodawców. Sytuacja taka jest podobna zarówno w stosunku do osób bezrobotnych z powiatu opolskiego i miasta Opolu. Pracodawcy składając oferty pracy poszukują osób młodych, dyspozycyjnych, posiadających już doświadczenie w zawodzie. Dlatego też ta grupa bezrobotnych najszybciej podejmuje zatrudnienie. Osobom starszym trudno jest znaleźć oferty pracy na obecnym rynku. Dlatego też przewidziano dla grup zawodowych mających problemy na rynku pracy (osoby powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji, absolwenci szkół bez doświadczenia) możliwość skorzystania z subsydiowanych miejsc pracy (np. staże, prace interwencyjne)

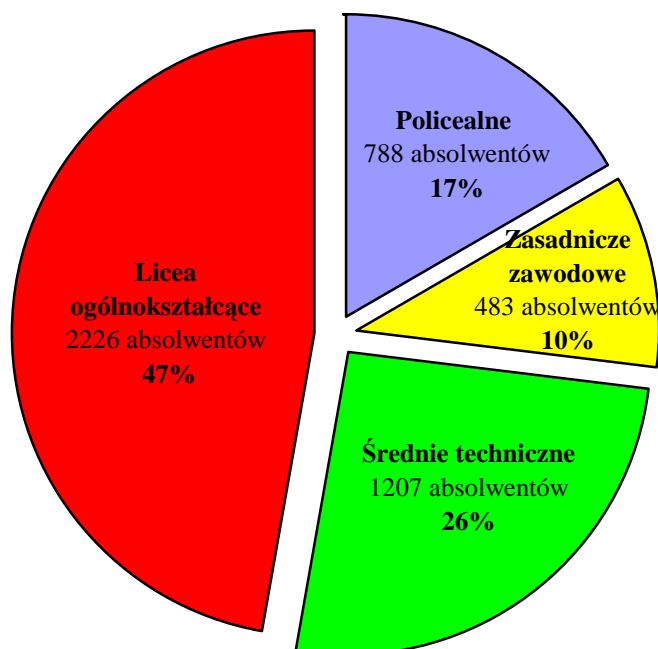
Znaczącą większość stanowią zawody, na które popyt jest znacznie większy niż podaż. Szczególnie może niepokoić wysoka liczba zawodów, na które w ogóle nie zgłoszono zapotrzebowania – w zawodach tych szansa uzyskania ofert pracy jest zerowa.

5. ABSOLWENCI ZE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

5.1. Podział absolwentów według typów szkół

W obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu zlokalizowanych jest 30 szkół które przeprowadziło badania sondażowe podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. 24 szkoły mają swą lokalizację w mieście Opolu, zaś pozostałych 6 na terenie powiatu opolskiego. Znamienny jest jednak fakt, iż wiele absolwentów szkół mających swą siedzibę w Opolu dojeżdżało spoza terenu miasta.

Wykres 3. Podział absolwentów w zależności od typu wykształcenia

stan na 31.12.2005 r.

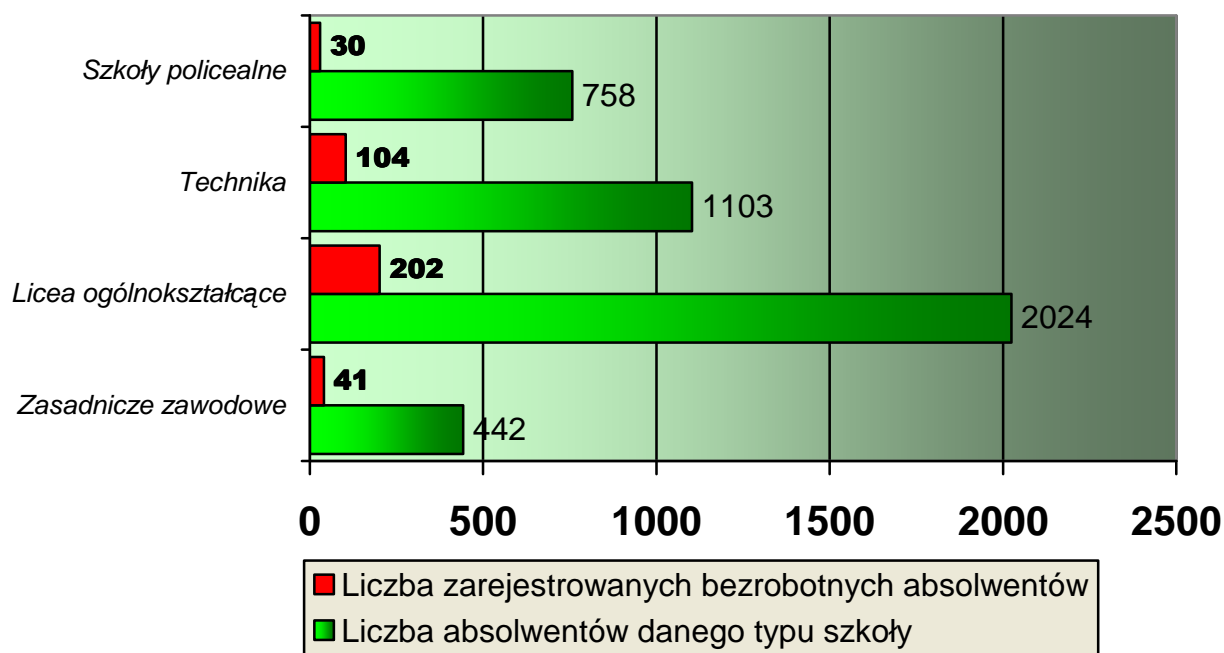
Z wykresu 3 wyraźnie widać znaczną przewagę absolwentów liceów ogólnokształcących. Stanowią oni niemalże połowę wszystkich absolwentów. Większość z nich starała się kontynuować wykształcenie na studiach wyższych, jednak 202 osoby pozostawały w rejestrach Urzędu Pracy jako osoby bezrobotne. Z wykresu 4 widać również że udział bezrobotnych absolwentów liceów ogólnokształcących jest największy (9,1 %) w porównaniu do udziału bezrobotnych absolwentów z innych typów szkół. Największym problemem jest tutaj brak wyuczonego zawodu, co bardzo utrudnia znalezienie zatrudnienia.

Absolwenci z wykształceniem średnim technicznym stanowią nieco ponad ¼ ogółu absolwentów. Spośród 1207 osób tej grupy w tutejszym urzędzie w dniu 31.12.2005 zarejestrowane były 104 osoby (8,6 %).

Zbliżony udział bezrobotnych absolwentów wystąpił w grupie osób legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym, jednak grupa ta stanowiła jedynie 41 osób bezrobotnych spośród grupy 483 absolwentów.

Najmniejszy odsetek bezrobotnych absolwentów zanotowano w grupie osób które uzyskały w 2005 roku wykształcenie policealne. Wynika to prawdopodobnie z faktu, iż osoby kończące szkoły policealne miały już jasno określony i sprecyzowany kierunek kształcenia i przyszłej pracy zawodowej, zaś uzyskanie uzupełniającego wykształcenia było wymogiem podyktowanym sytuacją na rynku pracy. Wśród tej grupy absolwentów są osoby z doświadczeniem zawodowym.

Wykres 4. Liczba absolwentów i zarejestrowanych bezrobotnych z danego typu szkół

5.2. Struktura największych grup zawodów wśród absolwentów

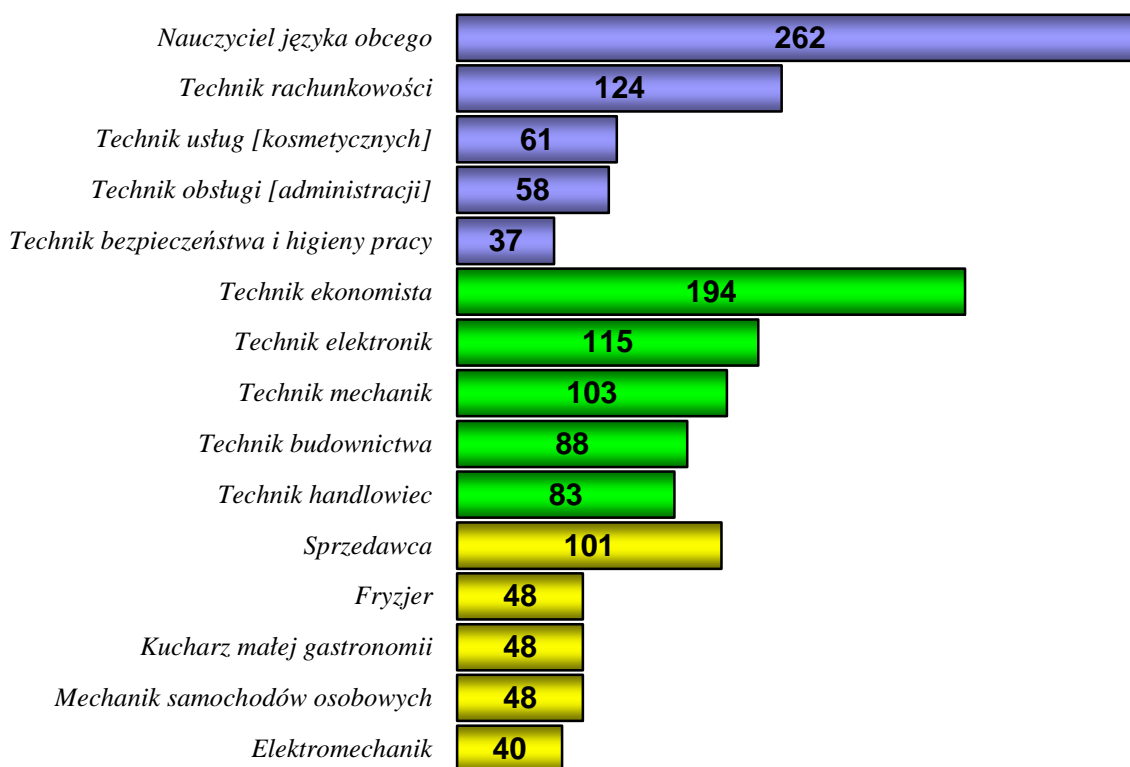
W 2005 roku najwięcej absolwentów ukończyło licea ogólnokształcące, jednak brak wyuczonego zawodu nie daje tym osobom kwalifikacji do wykonywania wyspecjalizowanego typu pracy.

Wśród osób legitymujących się wykształceniem policealnym najwięcej osób (262) uzyskało tytuł zawód „Nauczyciela języka obcego”. Podobnie dużą popularnością cieszył się zawód „Technik rachunkowości” (124 osoby). Dalsze kierunki przedstawiono na wykresie 5.; kierunki tam wymienione wybrało ponad 68 % absolwentów szkół policealnych.

Technika i licea zawodowe cieszyły się największym zainteresowaniem na kierunkach ekonomicznych (technik ekonomista, technik handlowiec) oraz technicznych (technik elektronik, technik mechanik, technik budownictwa). Ten typ wykształcenia posiadało 48 % absolwentów z tej kategorii szkół.

Wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych najwięcej było osób z zawodem sprzedawcy (101 osób). Popularne również były zawody fryzjera, kucharza oraz mechanika (po 48 absolwentów), oraz już nieco mniej elektromechanika (40 osób).

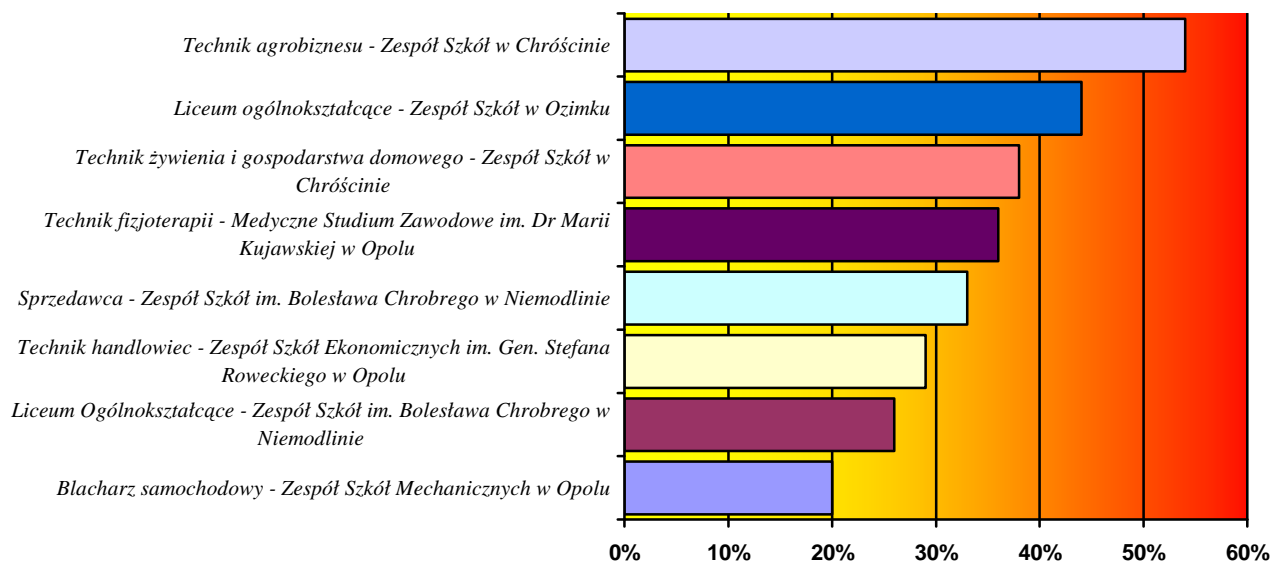
Wykres 5. Największe grupy zawodowe wśród absolwentów 2005 roku

5.3. Bezrobotni absolwenci poszczególnych kierunków

Porównując liczbę absolwentów danych kierunków oraz liczbę osób bezrobotnych tej grupy można zauważyć, iż największe problemy w znalezieniu pracy mają mieszkańcy powiatu opolskiego. Biorąc pod uwagę kierunki o liczbie co najmniej pięciu absolwentów, największy odsetek bezrobotnych absolwentów notowano wśród absolwentów Zespołu Szkół w Niemodlinie z kierunku „Technik agrobiznesu” (54%). Podobnie dużym odsetkiem wyróżnił się Zespół Szkół w Ozimku (liceum ogólnokształcące), skąd 44% absolwentów pozostawało w rejestrach urzędu pracy. Następne kierunki przedstawia wykres 6.

Wykres 6. Udział bezrobotnych absolwentów w ogóle absolwentów kierunku danej szkoły

5.4. Bezrobotni absolwenci ze szkół

Analizując liczbę bezrobotnych absolwentów z poszczególnych szkół można również uszeregować placówki, wyróżniając te, których najwięcej uczniów znajduje zatrudnienie po ukończeniu szkoły, jak i te, których absolwenci mają problemy ze znalezieniem pracy. Dane przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8. Udział bezrobotnych absolwentów według szkół

Nazwa Szkoły	Udział bezrobotnych wśród absolwentów w danej szkole
Zespół Szkół w Chróście	31%
Zespół Szkół im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie	25%
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „PROGRESS”	17%
Zespół Szkół w Ozimku	15%
Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica	15%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VI	13%
Medyczne Studium Zawodowe im. Dr Marii Kujawskiej	13%
Zespół Szkół Ekonomicznych im. Gen. S. Roweckiego	12%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr I	11%
Zespół Szkół w Tułowicach	9%
Zespół Szkół Techn. i Ogólnokształcących im. K. Gzowskiego	8%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr II	7%
Zespół Szkół Budowlanych	6%
Opolska Szkoła Zarządzania i Administracji	5%
Zespół Szkół Elektrycznych im. Tadeusza Kościuszki	5%
Zespół Szkół im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego	5%
Zespół Szkół Mechanicznych	4%
Zespół Szkół Zawodowych nr 4 im. B. Koraszewskiego	4%
Zespół Szkół WZDZ	4%
Zespół Szkół im. J. Warszawicza w Prószkowie	4%
Zespół Szkół w Dobrzenu Wielkim	3%
Zespół Szkół Wolnego Stowarzyszenia Edukacyjnego	3%
Policealne Studium Kosmetyki	2%
III Liceum Ogólnokształcące im. M. Skłodowskiej-Curie	1%
Policealne Studium Fryzjerskie	0%
Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony	0%
Policealne Studium Turystyczno-Hotelarskie	0%
Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych	0%

6. PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY

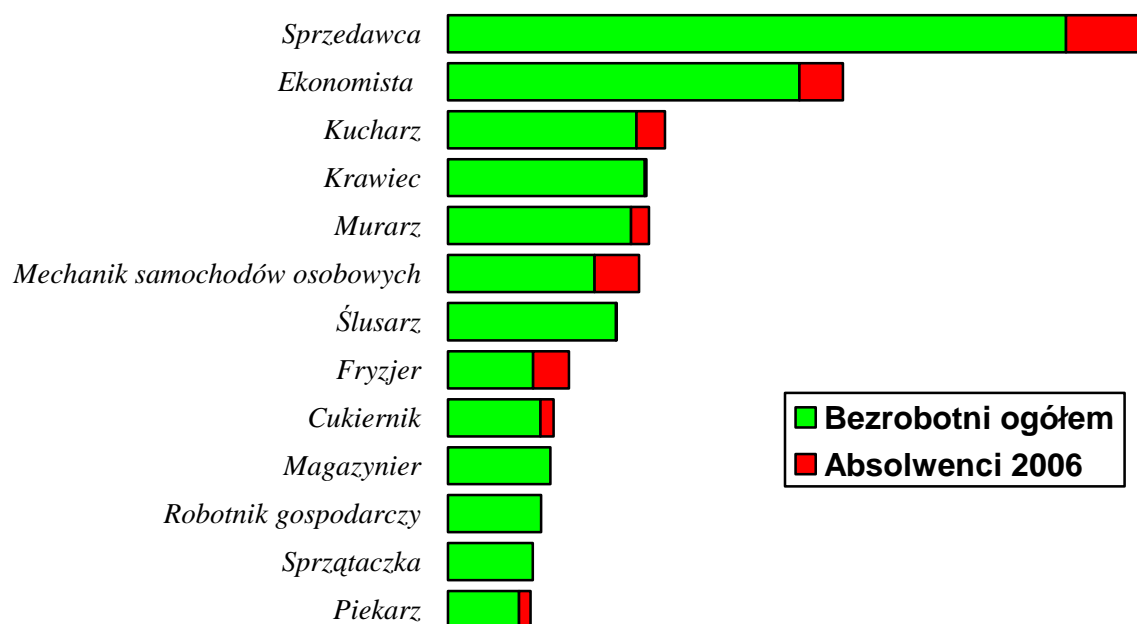
Sytuacja na rynku pracy jest wypadkową działania wielu zmiennych. Wpływa na nią zarówno podaż pracowników (zarejestrowani bezrobotni oraz absolwenci szkół), popyt (oferty pracy wpływające do urzędu), jak i szereg innych czynników. W porównaniu do raportu półrocznego możliwa jest precyzyjniejsza ocena rozwoju sytuacji na rynku pracy, wobec możliwości posłużenia się ankietami podaży absolwentów ze szkół. Brak jednak nadal ankiet z zakładów pracy, które pozwoliłyby najtrafniej określić popyt na rynku pracy. Wobec sytuacji sprzed pół roku nie zaistniały jednak znaczące zmiany. Nadal problemem jest znaczna rekrutacja na kierunkach nie dających zawodu (liceów ogólnokształcących), bądź zawodów o niskim popycie.

Zgodnie z zaleceniami do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, aby móc określić prognozę przyszłej sytuacji na rynku pracy należy korzystać zarówno z ankiet ze szkół, jak i z zakładów pracy. Wobec braku tych drugich, nie można precyzyjnie określić popytu na pracowników konkretnych zawodów, gdyż należało by się posłużyć jedynie ofertami wolnych miejsc pracy składanymi przez pracodawców. Możliwa jest więc jedynie prognoza sytuacji na rynku pracy w oparciu o analizowaneankiety ze szkół.

Najbardziej niepokojącym jest fakt, iż w 2006 roku największą grupą absolwentów (2317 osób) będą uczniowie kończący licea ogólnokształcące. Osoby te wobec braku zawodów nie będą mogli korzystać z wyspecjalizowanych ofert pracy i jeśli nie będą kontynuowali nauki w systemie szkół policealnych lub wyższych, to w dużej części będą osobami bezrobotnymi.

Sytuację w pozostałych zawodach również nie ulegną znaczącym zmianom. Wobec dużej liczby absolwentów którzy w 2006 roku ukończą szkoły z zawodem sprzedawcy wzrost w tej grupie będzie znaczny (o 151 absolwentów) – 14 %. Największym jednak wzrostem udziału wyróżni się grupa osób z zawodem fryzjera (o 42%) mimo że będzie on dotyczył jedynie 65 absolwentów. Przybędzie również dodatkowych 81 osób z zawodem mechanika samochodów osobowych (absolwenci 2006 roku będą wówczas stanowić 31% ogółu zarejestrowanych o tym zawodzie). Szczegóły ilustruje wykres 7.

Wykres 7. Prognozowana liczba osób z kwalifikacjami w danym zawodzie

7. WNIOSKI

Przedstawiony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych stworzony w oparciu o oferty pracy zgłaszane do PUP nie daje pełnego obrazu rynku pracy. Pełen monitoring powstanie dopiero po przeanalizowaniu ankiet zakładów pracy, szkół oraz analizach ofert pracy umieszczanych w prasie, gdyż doświadczenie urzędu pracy wskazuje, że do urzędu trafiają głównie oferty trudne do zrealizowania, nisko opłacane, o dużej rotacji kadry pracowniczej oraz takie gdzie pracodawcy chcą uzyskać korzyści finansowe wynikające z zatrudnienia osób bezrobotnych.

Zawody, na które podaż w powiecie jest największa są jednocześnie zawodami nadwyżkowymi i szansa uzyskania oferty w tych zawodach jest bardzo mała. Biorąc pod uwagę dużą liczbę zawodów nadwyżkowych problem niskiej szansy uzyskania ofert w zawodzie dotyka znaczącej liczby osób bezrobotnych.

Z kolei zawody deficytowe bardzo często są to zawody, w których zgłoszono mało ofert pracy (dla zawodów gdzie wskaźnik uzyskał wartość maksymalną bardzo często były to jedna, dwie lub trzy oferty zgłoszone w całym półroczu). Zawodami deficytowymi są najczęściej zawody, w których kwalifikacji nie uzyska się tylko za sprawą ukończenia odpowiedniego kursu czy szkolenia.

Deficyt lub nadwyżka zawodów jest spowodowana wieloma czynnikami, m.in.: niskie zarobki proponowane osobom z wysokimi kwalifikacjami, brak chęci podnoszenia kwalifikacji, istnienie „szarej strefy” bądź też migracja za granicę lub w inne rejony kraju w celu poszukiwania intratnego zatrudnienia.

Można zauważyć, że w części zawodów, w których występuje największa liczba osób bezrobotnych pracodawcy zaoferowali też największą liczbę ofert pracy. Zawodami tymi są: sprzedawcy, handlowcy, pracownicy biurowi, ekonomiści, robotnicy budowlani.

Wszystko to składa się na sytuację gdzie rozwiązanie problemu zawodów deficytowych jest trudne i nie przyniesie w efekcie znacznego spadku stopy bezrobocia gdyż nie pociągnie to za sobą znaczącego spadku osób posiadających kwalifikacji w zawodach nadwyżkowych i nie wyrówna podaży i popytu. Nie przekreśla to jednak sensu prowadzenia stałego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Stały monitoring pozwoli na uchwycenie tendencji na rynku pracy, jeżeli chodzi o zapotrzebowanie na konkretne zawody. Konieczne jednak wydaje się prowadzenie takiego monitoringu na zasadzie analizy wielowymiarowej z uwzględnieniem sytuacji popytowo – podażowej.